

РЕЙТИНГУВАННЯ РЕГІОНІВ ЗА РІВНЕМ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

Г. В. СОЛОМІНА, канд. екон. наук,
доц. кафедри економічної та інформаційної безпеки
О. В. ДИМИТРИЄВА, студ.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро

Сучасні підходи оцінювання інвестиційної привабливості регіонів здійснюються за рейтинговим методом на основі офіційної статистичної інформації або шляхом визначення інтегральних показників, при застосуванні факторів, які визначаються кількісними показниками. Особлива увага приділяється процедурі експертної оцінки з наступним визначенням рейтингів. Проте, на сьогодні, не сформовано узагальнюючого підходу до визначення інвестиційної привабливості на різних рівнях інвестиційної політики держави, оскільки запропоновані показники, у своїй сукупності, є як взаємодоповнюючими так і взаємовиключними, а експертні оцінки відрізняються великою часткою суб'єктивізму.

Виокремлюють наступні методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіонів, систематизація яких дозволяє об'єднати їх в три підходи: статистичний, експертний та рейтинговий [1].

Статистичний підхід ґрунтується на аналізі фактичних даних стосовно надходження інвестицій в обрані регіони і базується на припущенні, що високий рівень визначених показників, свідчить про високу інвестиційну привабливість регіону. Відповідний підхід здебільшого застосовується органами державної адміністрації та місцевого самоврядування.

Метод експертних оцінок полягає в оцінці різноманітних показників розвитку регіону, експерт з власних міркувань і досвіду обирає найбільш важливі показники, аналізує їх динаміку розвитку та формує висновки стосовно інвестиційного клімату в регіоні.

Рейтинговий підхід містить два різновиди: рейтингово-аналітичний та рейтинговий, що базується на основі опитувань. Рейтингово-аналітичний метод полягає в аналізі різних аспектів розвитку регіону, формуванні на їхній основі аналітичних показників, подальшого їх групування та консолідації з наступним формуванням інтегрального показника, за яким будується рейтинг регіону і визначається конкретна позиція. До переваг цього підходу відносять простоту використання та зручність інтерпретації результатів, а до недоліків – значну залежність від макроекономічних показників, непрозорість показників, що групуються, відсутність врахування регіональної специфіки. У результаті отримане значення рейтингу лише вказує на місце регіону серед інших регіонів, але не аналізує галузеву специфіку регіону і пріоритетні напрямки інвестицій [2].

Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України щорічно розраховує рейтинг привабливості регіонів України за показниками:

- економічний стан регіону,
- розвиток ринково-інноваційної, транспортної та фінансової інфраструктури,
- стан людських ресурсів,
- діяльність органів місцевої виконавчої влади у сфері підприємництва.

Як складові інвестиційної привабливості регіону використовуються дві характеристики: інвестиційний потенціал та інвестиційний ризик.

На підставі проведеного рейтингового аналізу регіонів та міст України, лідером по сукупному інвестиційному потенціалу залишається Київ. До групи лідерів потрапили Дніпропетровська, Харківська і Одеська області, позитивний показник характеризує інвестиційний клімат в Полтавській і Київській областях.

Таблиця 1 – Рейтинговий аналізу регіонів та міст України за рівнем інвестиційної привабливості

Регіони (область)	Ранги складових інвестиційного потенціалу		Інвестиційні ризики
	Інноваційна	Інфраструктурна	
м. Київ	1	1	26
Дніпропетровська	4	5	6
Харківська	3	4	23
Одеська	9	7	9
Запорізька	6	13	22
Львівська	8	3	19
Полтавська	10	15	17
Київська	13	20	2
Миколаївська	7	24	12
Чернігівська	11	23	5

Рейтингова оцінка інвестиційної привабливості проводилася на основі 120 показників (90 – для оцінки потенціалу і 30 – для розрахунку ризику), які були згруповані в синтезований набір показників. Інвестиційний потенціал регіону характеризує можливості щодо залучення інвестицій і в своїй основі є кількісною характеристикою, яка включає основні макроекономічні показники, що відображають конкурентні можливості для залучення потенційних інвесторів і відображає вплив диференціації об'єктивних територіальних відмінностей на стійкий розвиток і включає наступні потенціали: споживчий, трудовий, технічний, фінансовий, інституційний, інноваційний, інфраструктурний, інтелектуальний.

Як відзначають науковці, оцінку інвестиційної привабливості регіонів України необхідно ґрунтувати на вимогах: глобальному прогнозі економічних, соціальних, політичних, технологічних умов; аналізі ступеня впливу найважливіших тенденцій та оцінки нестабільності в цьому регіоні; аналізі факторів, що визначають попит і оцінці можливих змін в існуючих тенденціях попиту; оцінці можливих змін у тенденціях рентабельності [3] та у формуванні системи інвестування в регіонах і задоволенні очікувань

інвесторів відіграють рейтинги інвестиційної привабливості регіонів, інвестиційні паспорти регіонів та інвестиційні атласи по регіонах [4].

Література

1. Кремень О. І. Особливості оцінювання інвестиційної привабливості регіону [Електронний ресурс] / О. І. Кремень, В. І. Куберка. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/>
2. Шевченко О.В. Інструменти підвищення інвестиційної спроможності регіонів в контексті розкриття внутрішнього потенціалу розвитку: аналітична записка відділу регіональної політики Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті України [Електронний ресурс] /О. В. Шевченко. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/>
3. Степаненко С. В. Інвестиційна привабливість регіонів та інноваційна політика в контексті сталого економічного зростання [Електронний ресурс] / С. В. Степаненко. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/.../10.pdf>.
4. Маслак О. І. Визначення рейтингів регіонів за рівнем інвестиційної привабливості (на прикладі Полтавської області) [Електронний ресурс] / О. І. Маслак, В. А. Таловер. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe

ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В РЕГІОНИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ РОЗВ'ЯЗАННЯ

Г. В. СОЛОМІНА, канд. екон. наук,
доц. кафедри економічної та інформаційної безпеки
Є. В. ФЕДОРЕНКО, студ.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро

Інвестиційний клімат в Україні упродовж останніх років значно погіршився, незважаючи на наявність вигідного географічного розташування, природно- кліматичних умов, значного потенціалу економіки.

Забезпечення стабільного економічного зростання в Україні та зменшення регіональних диспропорцій соціально-економічного розвитку залежать від того, як розв'язуватимуться завдання підвищення інвестиційної привабливості держави в цілому та регіонів, зокрема.

За даними Державної служби статистики [1] обсяг залучених в країну іноземних інвестицій зростав з року в рік. Однак, починаючи з 2014 р., спостерігається скорочення цього показника: у 2014 на рівні – 55,3 млрд дол., 2015 році – на рівні 45,9 млрд дол., а в 2016 р. Україна акумулювала всього 43,3 млрд доларів прямих іноземних інвестицій, що значно менше реальних потреб економіки. Така ситуація зумовлена економічною та політичною нестабільністю в країні, недосконалістю інвестиційного законодавства, надмірним тиском податкових органів, високим рівнем бюрократизації і корумпованості державного апарату та відсутністю реформ у цьому напрямі, складністю реєстраційних, ліцензійних і митних процедур.